

Posudek na diplomovou práci

Název: **Nezletilé matky v ústavní péči**

Autorka: **Hana Gergičová**

Studijní obor: Pedagogika – Rodinná výchova

Katedra: Katedra školní a sociální pedagogiky, PedF UK v Praze

Problematika nezletilých matek není v odborném tisku příliš frekventovaná. Možná to je i tím, že absolutní číslo těchto dívek není zase až tak vysoké ve srovnání s minulostí nebo celosvětově. Je to dáno jistě i tím, že sexuální chování naší mládeže se mění. A ne vždy hesla o tom, že dospívají dříve a dříve, a je to zlé, musí fungovat. Nebo možná právě to, že dospívají dříve – utváří u dívek zdrženlivější chování? Tato práce se ve své teoretické části zaměřuje na všechny nezletilé dívky – matky, ale ve výzkumné části autorka diplomové práce svoji pozornost orientovala na ty, které potřebují pomoc státu, na ty, které nenašly podporu u své rodiny či eventuálně partnera.

Diplomová práce je rozdělena tradičně na část teoretickou a výzkumnou – praktickou. V teoretické části se autorka vypořádala s problémy, které se úzce vážou k tématu celé práce a výzkumu. Rovněž v rovině literatury předmětu. Tím se ve světle literatury předmětu zaměřila na takové otázky, jako těhotenství nezletilých matek, antikoncepce, potraty, zaměřila se na sociální, ekonomickou a vzdělávací situace těchto matek. Protože se ve svém výzkumu věnuje dívkám umístěným do ústavní výchovy, tak se rozepisuje i na toto téma. V teoretické části se vyhnula zbytečnému nafukování rozsahu, i když je jedno místo, které mohlo být kratší – u ústavní výchovy ČR možná stačil krátký přehled a akcent na výchovné ústavy, ve kterých se nezletilé matky umísťují (2 VÚ). Jazyk textu je v pořádku, vloudily se sporadicky malé chyby v gramatice (80 let – s.13) a v citaci (s. 34 chybí autor, pravděpodobně Winkler). Text je čtivý a není ani na škodu, že občas působí dojmem psané krásné literatury. Pozitivně lze konstatovat využití literatury předmětu z cizojazyčných zdrojů.

Ve svém výzkumu si určila za hlavní cíl popsat situaci dívek, především zda jsou připraveny k tomu, aby obstály ve svém osobním životě. V neposlední řadě zda jsou si vědomy různosti životních cest, včetně toho, jak jim může pomoci v této cestě edukace. To vše uchopila do osmi tématických okruhů, v rámci těchto okruhů vytvořila 39 otázek. Kvalitativní rozhovor byl ústřední metodou zjišťování, což doplnilo pozorování a analýza pedagogické dokumentace. Je fakt, že pozorování bylo v opravdu minimalizované podobě. Na druhé straně se objevila skrytě metoda rozhovoru s ředitelem, protože kde by jinak zjistila průměrnou dobu pobytu dívek v ústavu 1,5 – roky (možná z pedagogické dokumentace zpětně? Ale to diplomantka nevedla.)

Na první pohled jsem mohl mít pochyby, pročpak umístila anamnézy dívek do textu a ne do přílohy. Ale po shledání, že nejde pouze o jednoduchý přepis informací z diktafonu, pochyby ustaly. Jednak anamnézy (pod názvem „Údaje o respondentkách“) strukturovala podle jednotného klíče a jednak použila při jejich sestavování rovněž osobní pedagogickou dokumentaci dívek. Otázka: na str. 56 píše, že ...Nesmíme zapomínat, že dívky jsou ještě školou povinné ... Opravdu? Vždyť některé chodí snad do učení, jak je ostatně někde v textu napsáno. Jinak formulovat. V této části mohu mít jenom problém s kapitolkou 8.4. Údaje o respondentkách, která je jakoby šitá horkou jehlou.

Následuje část Analýza výsledků výzkumu, kterou nebudu příliš rozebírat, předpokládám, že tuto část výběrově bude diplomantka prezentovat při obhajobě. Je dobře, že mnohé zjištěné údaje zachytila i přes mírný odpor vůči vedoucí DP v tabulkách, není to při kvalitativním

výzkumu u DP standardní, ale jistě to vhodně doplnilo a zpřehlednilo následnou analýzu v „Shrnutích“. Rovněž je dobře, že poukázala (strukturovaně!) v kapitole 11 na možnosti školy při možném ovlivňování dívek, aby jich bylo ještě méně, než nyní, tj. dívek, které jsou umístěny do VÚ, kde se jim dostává pomoci při hledání a přípravě vlastní životní cesty. I když nemusí vždy jít o fatální existenční problém, osudy jsou různé a neznamená to, že všechny dívky v tomto VÚ skončí v rukou sociálního systému.

Závěr: Diplomová práce Hany Gergičové je celkově zpracována na solidní úrovni a doporučuji ji k obhajobě.

Doc. Jiří Prokop
Katedra školní a sociální pedagogiky PedF UK

V Praze dne 30.4.2010